

Usnesení Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.12.1985, sp. zn. 10 Co 222/85, ECLI:CZ:NS:1985:10.CO.222.1985.1

Číslo: 8/1988

Právní věta: Při zjišťování hrubého výdělku poživatelky starobního důchodu, která byla v jednom kalendářním roce zaměstnána ve dvou pracovních poměrech sjednaných na určitou dobu, nelze do výdělku z tohoto druhého pracovního poměru započítat doplatek mzdy z předcházejícího již skončeného pracovního poměru.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 29.12.1985

Spisová značka: 10 Co 222/85

Číslo rozhodnutí: 8

Číslo sešitu: 2-3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Sociální zabezpečení

Předpisy: 65/1965 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Rozhodnutím Úřadu důchodového zabezpečení v Praze byla navrhuující organizaci uložena povinnost uhradit společně a nerozdílně a další navrhovatelkou V. K. přeplatek, který vznikl na starobním důchodu navrhovatelky V. K. za dobu od listopadu 1983 do 31. 12. 1983 a od 24. 8. 1984 do 31. 12. 1984 v celkové výši 8078,- Kčs, s odůvodněním, že starobní důchod v uvedených obdobích navrhovatelce V. K. nenáležel. Dalšími dvěma rozhodnutími byla navrhovatelce V. K. uložena povinnost vrátit částku 8087,- Kčs, společně a nerozdílně s navrhuující organizací, protože neohlásila, že nesplnila v době od listopadu do prosince 1983 podmínky uvedené v ustanovení dříve platného nařízení vlády ČSSR č. 135/1975 Sb. a v době od 24. 8. 1984 do 31. 12. 1984 podmínky uvedené v ustanovení § 3 nařízení vlády ČSR č. 142/1983 Sb., a to pro další pobírání starobního důchodu při zaměstnání.

Navrhující organizace v opravném prostředku proti rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení namítala, že pohyblivé složky mzdy vyplácené navrhovatelce V. K. za období od října do listopadu 1983 byly odměnou za práci vykonanou v dřívějším období, kdy pracovala jako pracující důchodce v pracovním poměru sjednaném v souladu s ustanovením § 5 dříve platného nařízení vlády ČSSR č. 135/1979 Sb. (ve znění nařízení vlády ČSSR č. 71/1978 Sb. a č. 163/1979 Sb.) na 180 pracovních dnů. Navrhovatelce V. K. nepřesáhl v měsíci listopadu a prosinci 1983 hrubý výdělek 800,- Kčs měsíčně, a proto v této době nevznikl žádný přeplatek na starobním důchodu. Přeplatek za období od 24. 8. 1984 do 31. 12. 1984 na starobním důchodu navrhovatelky V. K. vznikl z toho důvodu, že v

této době s ní byla sice uzavřena pracovní smlouva na výkon provozní činnosti, ale vzhledem k tíživé provozní situaci byla navrhovatelka prověřena výkonem práce v účtárně, kde zajišťovala plynulé zpracování mezd.

Navrhovatelka V. K. v opravném prostředku namítala, že v listopadu a prosinci 1983 jí byly vyplaceny pohyblivé složky mzdy za práce vykonávané ještě v období, kdy měla jako pracující důchodkyně sjednaný pracovní poměr na dobu 180 pracovních dnů. V roce 1984 po dosažení hrubého výdělku v celkové výši 22 000,- Kčs byla převedena na práce v dělnické profesi, avšak v důsledku kritické situace ve mzdové účtárně vypomáhala na tomto pracovišti.

Městský soud v Praze potvrdil přezkoumávané rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení, kterým byla navrhuující organizaci uložena povinnost uhradit přeplatek na starobním důchodu navrhovatelky V. K. ve výši 8078,- Kčs, kdežto rozhodnutí, jež ukládalo navrhovatelce V. K. povinnost přeplatek 8078,- Kčs vrátit, zrušil. Vycházel z toho, že navrhovatelka v listopadu a prosinci 1983 měla vyšší hrubý výdělek než 800,- Kčs měsíčně a že po dosažení hrubého výdělku za rok 1984 v celkové výši 22 000,- Kčs a po změně pracovní smlouvy byla sice převedena na práci provozního pracovníka, ale ve skutečnosti od července až do prosince 1984 vykonávala administrativní práce ve mzdové účtárně. Na základě tohoto zjištění soud prvního stupně pokládal za prokázané zavinění navrhuující organizace na vzniku uvedeného přeplatku starobního důchodu. Pokud však jde o navrhovatelku V. K., dospěl k závěru, že byla navrhuující organizací dezinformována a že proto přijímala starobní důchod v dobré víře.

V podaném odvolání proti usnesení soudu prvního stupně opakovala navrhuující organizace své námitky ohledně přeplatku na starobním důchodu navrhovatelky V. K. za období od listopadu do prosince 1983, které již uvedla v opravném prostředku proti rozhodnutí úřadu důchodového zabezpečení. K přeplatku na starobním důchodu navrhovatelky V. K. za období od 24. 8. 1984 do 31. 12. 1984 poukazoval na to, že navrhovatelka V. K. jako dlouholetá pracovnice mzdové účtárny dobře znala podmínky, za kterých jí mohl být starobní důchod vyplácen, a přesto souhlasila s výkonem sjednané práce, i když jí starobní důchod nepatřil. Z toho důvodu podle názoru navrhuující organizace soud prvního stupně pochybil, když zrušil rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení, kterým byla navrhovatelce V. K. uložena povinnost společně a nerozdílně s navrhuující organizací uhradit přeplatek na starobním důchodu za období od 24. 8. 1984 do 31. 12. 1984.

Úřad důchodového zabezpečení, který podal rovněž odvolání proti usnesení soudu prvního stupně, ale bez jakéhokoliv odůvodnění, vzal je zpět podáním ze 6. 11. 1985. Protože toto zpětvzetí odvolání se nepříčí právním předpisům ani zájmu společnosti, odvolací soud je připustil (§ 207 odst. 2 a § 244 odst. 1 o. s. ř.).

K odvolání navrhuující organizace Nejvyšší soud ČSR přezkoumal usnesení soudu prvního stupně i řízení, jež mu předcházelo, a zrušil je ve výroku týkajícím se povinnosti navrhuující organizace.

Z odůvodnění:

Při přezkoumávání rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení v Praze, kterým byla navrhuující organizaci uložena povinnost uhradit přeplatek vzniklý výplatou starobního důchodu navrhovatelce V. K. za období od listopadu 1983 do 31. 12. 1983, soud prvního stupně správně vycházel z ustanovení § 1 tehdy platného nařízení vlády ČSSR č. 135/1975 Sb. (ve znění vyhlášeném pod č. 11/1980 Sb.). Podle tohoto ustanovení se pracujícímu důchodci, který byl zaměstnán po vzniku nároku na starobní důchod z důchodového zabezpečení, poskytoval starobní důchod v nezměněné výši, jestliže jeho hrubý výdělek nečinil více než 800,- Kčs měsíčně.

Navrhovatelka V. K. byla v roce 1983 zaměstnána nejdříve v zaměstnání, jež bylo (v souladu s

ustanovením § 5 nařízení vlády ČSSR č. 135/1975 Sb. ve znění nařízení vlády ČSSR č. 163/1979 Sb.) sjednáno na 180 pracovních dnů, a potom v dalším krátkodobém zaměstnání, v němž podle ustanovení § 1 citovaného nařízení vlády ČSSR neměl přesáhnout její hrubý výdělek částku 800,- Kčs měsíčně. Vzhledem k tomu, že navrhovatelka V. K. během jednoho kalendářního roku jako pracující důchodkyně u téhož zaměstnavatele byla zaměstnána ve dvou pracovních poměrech sjednaných na dobu určitou, nelze při zjišťování hrubého výdělku vycházet z toho, že pohyblivé části mzdy se započítávají v tom měsíci, ve kterém byly vyplaceny, i v případě, že jde o část mzdy vyplacenou z předchozího již skončeného zaměstnání. Bylo proto třeba objasnit námitku navrhující organizace, že pohyblivé složky mzdy, které byly navrhovatelce V. K. vyplaceny za období od října do listopadu 1983, byly odměnou za její práci, kterou konala v jiném dříve skončeném pracovním poměru, v němž ovšem pro výplatu starobního důchodu nebyla výše dosaženého hrubého výdělku rozhodující. Pokud by bylo dalším dokazováním zjištěno, že navrhovatelka V. K. obdržela v měsíci říjnu a listopadu 1983 doplatek mzdy za práci v období, kdy pracovala v zaměstnání sjednaném na 180 pracovních dní, nelze takový doplatek zahrnout do výdělku, který dosáhla v měsících říjnu a listopadu 1983 v jiném pracovním poměru.

Tou částí odvolání navrhující organizace, v níž poukazovala na to, že soud prvního stupně vycházel z nesprávných úvah, když zrušil rozhodnutí Úřadu důchodového zabezpečení, kterým byla navrhovatelce V. K. uložena povinnost společně a nerozdílně s organizací uhradit přeplatek vzniklý na jejím starobním důchodu v celkové výši 8078,- Kčs, se odvolací soud věcně zabývat nemohl, a to proto, že účastníky správního řízení, v němž rozhodnutí vůči navrhovatelce V. K. bylo vydáno, a tedy i přezkumného řízení týkajícího se tohoto rozhodnutí, jsou pouze navrhovatelka V. K. a Úřad důchodového zabezpečení, nikoli však navrhující organizace. Tato část odvolání navrhující organizace je proto nepřípustná, protože jde o odvolání podané neoprávněnou osobou (§ 218 odst. 1, písm. b/ o. s. ř.).

Proti uvedené části usnesení soudu prvního stupně, nepodala navrhovatelka V. K. odvolání a Úřad důchodového zabezpečení vzal své odvolání se souhlasem odvolacího soudu zpět, takže tato část usnesení soudu prvního stupně zůstala odvoláním nedotčena.

Odvolací soud proto zrušil napadené usnesení soudu prvního stupně podle ustanovení § 221 odst. 1 písm. a) a odst. 2 o. s. ř. a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení a k novému rozhodnutí.